

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Агрономічний факультет

Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. декана агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО
« 9 » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВознавство»

галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Житомир - 2023

Розробник: Бондарчук Н. В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства

УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри правознавства

 Руслана ЛЯШЕНКО
протокол № 2 від «28» 08 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

 Наталія ПЕЛЕХАТА
«1» 09 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова НМК агрономічного факультету

 Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ
протокол № 1 від «26» 09 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей: розуміти основні положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального, адміністративного права, аграрного права та використовувати ці положення у професійній діяльності.

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Обсяг навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 203 «Садівництво, плодощовівництво та виноградарство»	4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 сам. роб. студ. – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		72 год.	108
Індивідуальні завдання:			
-	-		
Вид контролю:			
іспит	іспит		

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для успішного вивчення курсу "Правознавство" та опанування компетентностями є володіння здобувачем навчальним матеріалом із предметів базової та профільної середньої освіти, а також із дисциплін циклів загальнонаукової та професійної підготовки. Зокрема здобувач повинен мати теоретичні знання з історії та культури України; уміти ефективно спілкуватися державною мовою, представляти інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово; уміти застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, включаючи методи отримання, обробки та зберігання інформації.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
РН 01	Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції
РН 02	Прагнути до самоорганізації та самоосвіти
РН 03	Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права

5. Співвідношення результатів навчання із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання		
	РН 01	РН 02	РН 03
ЗК 01	+	+	
ЗК 03			+

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Здобувача вищої освіти слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально/мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60/36 та максимально/мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені – 40/24.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,5	10	5
Семінарські заняття	2	14	28

Самостійна робота	1	14	14
Модульна контрольна робота*	5	2	10
Індивідуальні завдання	3	1	3
Разом:		-	60

* На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ лабораторних/ контрольних/ індивідуальних завдань, курсового проекту/роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

6. Засоби діагностики результатів навчання та поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту у формі тестування. Питання тестів охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання іспиту, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на іспиті – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на питання.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні знання про право і державу

Змістовний модуль 1. Основи теорії держави та права. Основи конституційного права

України

Тема 1. Основи теорії держави

Тема 2. Основи теорії права. Правові відносини

Тема 3. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність

Модуль 2. Галузі права

Змістовний модуль 2. Галузеве законодавство

Тема 4. Основи екологічного права України

Тема 5. Основи цивільного права України

Тема 6. Основи трудового права України

Тема 7. Основи адміністративного права України

Тема 8. Основи кримінального права України.

Тема 9. Основи сімейного права України

Тема 10. Основи аграрного права України

9. Теми лекцій

№ п/п	Назви модулів, змістових модулів і тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні знання про право і державу			
<i>Змістовний модуль 1. Основи теорії держави та права. Основи конституційного права України</i>			
Тема 1	Основи теорії держави	2	1
Тема 2	Основи теорії права. Правові відносини	2	1
Тема 3	Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність	2	
Разом за модуль 1		6	2
Модуль 2. Галузі права			
<i>Змістовний модуль 2. Галузеве законодавство</i>			
Тема 4	Основи екологічного права України	2	
Тема 5	Основи цивільного права України	2	
Тема 6	Основи трудового права України	2	
Тема 7	Основи адміністративного права України	2	
Тема 8	Основи кримінального права України	2	
Тема 9	Основи сімейного права України	2	
Тема 10	Основи аграрного права України	2	2
Разом за модуль 2		14	2
Всього годин		20	4

10. Теми практичних занять

№ п/п	Назви модулів, змістових модулів і тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1	Основи теорії держави	2	
Тема 2	Основи теорії права. Правові відносини	2	

Тема 3	Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність	2	
Тема 4	Основи екологічного права	2	
Тема 5	Основи цивільного права	4	2
Тема 6	Основи трудового права України	4	2
Тема 7	Основи адміністративного права України	2	1
Тема 8	Основи кримінального права України	2	1
Тема 9	Основи сімейного права України	4	
Тема 10	Основи аграрного права України	4	2
	МКР		
	Всього годин	28	8

11. Самостійна робота

№ п/п	Назви модулів, змістових модулів і тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1	Основи теорії держави	4	8
Тема 2	Основи теорії права. Правові відносини	4	8
Тема 3	Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність	6	10
Тема 4	Основи екологічного права	6	10
Тема 5	Основи цивільного права України	10	14
Тема 6	Основи трудового права України	8	12
Тема 7	Основи адміністративного права України	8	10
Тема 8	Основи кримінального права України	8	10
Тема 9	Основи сімейного права України	8	12
Тема 10	Основи аграрного права України	10	14
	Всього годин	72	108

12. Методи, інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисциплін передбачає використання наступних методів: вербальні (лекція, дискусія, співбесіда тощо), пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод; дослідницький, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, реферування), самостійна робота (підготовка доповідей, презентацій та їх представлення), практичний метод (практичні заняття), відеометод (доповнений можливостями новітніх інформаційних технологій та комп'ютерних засобів навчання (дистанційні, мультимедійні).

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Семінарські заняття проводяться у аудиторіях.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Правознавство: підручник / Г.І. Балюк, Е.Ф. Демський, В.С. Ковальський [та ін.]; за відп. ред. О.В. Дзери. 12-те вид., перероб.і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 632 с.

2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с. URL:

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15923/%D0%A5%D0%B0%D0%BC%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B0%20%D0%9E.%D0%9F.%D0%90%D0%B4%D0%BC%D1%96%>

[D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8..pdf?sequence=4&isAllowed=y](https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf?sequence=4&isAllowed=y)

3. Правознавство: навчальний посібник / А.А. Герц, С.Й Кравчук. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 280 с.

4. Демократія: від теорії до практики / Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін. Київ, 2018. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/IFES-Ukraine-Democracy-from-Theory-to-Practice-Course-Reader-v1-2018-08-29-Ukr.pdf>

5. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваїте, 2015. 392 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf>

6. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959_0.pdf

7. Смолярова М. Л. Трудове право України: Словник-довідник. Запоріжжя : Просвіта, 2016. 152 с.

8. Цивільне право України : навчальний посібник : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. В. А. Кройтора, канд. юрид. наук, доц. Кухарєва О. Є., канд. юрид. наук, доц. Ткалича М. О. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 384 с. URL: <https://oldiplus.ua/downloads/338.pdf>

9. Екологічне право України. Академічний курс: підручник для вищих навчальних закладів/ За ред. Шемшученка Ю. С. К.: ТОВ „Видавництво „Юридична думка”, 2017. 848 с.

10. Юридична відповідальність за порушення природоресурсного законодавства України : монографія / О. Б. Німко, Н. В. Бондарчук, Р. Д. Ляшенко [та ін.] ; під заг. ред. О. Б. Німко. Житомир : ЖНАЕУ, 2016. 208 с.

11. Iasechko, S., Bratsuk, I., Petrechenko Petrechenko, S., Kazanchuk, I., Liashenko, R. 2020. Development of the Doctrine on Certain Personal Incorporeal Rights in European Countries. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume XI, Summer, 4(50): 1169–1174. DOI: [10.14505/jarle.v11.4\(50\).12](https://doi.org/10.14505/jarle.v11.4(50).12).

12. Ляшенко Р. Д. Ідеологічні орієнтири розвитку законодавства України в умовах правового режиму воєнного стану. *Альманах права*. Актуальні проблеми правового розвитку в умовах війни та післявоєнної відбудови держави. 2022. Вип. 13. С. 254-258. Бондарчук Н. В. Актуальні питання правового регулювання стратегічної екологічної оцінки за законодавством України. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 112-116.

13. Бондарчук Н. В. Проблеми правового регулювання юридичної відповідальності за земельні правопорушення. *«Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції»*. Літописець. Випуск 11: зб. тез за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Житомир, 26-27 листопада 2015 року, Житомир: ФО-П Левковець Н. М., 2016. С. 6-8.

14. Бондарчук Н. В., Козел С. М. Злочини у сфері земельних правовідносин: організаційні та правові проблеми розслідування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 164-166.

15. Бондарчук Н. В., Кручко А. С. Актуальні питання правового регулювання плати за землю в умовах глобалізації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10 (30 листопада). С. 265-268.

16. Dankevych V., Buchynska A., Bondarchuk N. Tasks and competence of territorial self-government bodies of Poland in the field of environmental protection. *Journal of science*. Lyon. Vol.1. №16. 2021. P. 26-31.

17. Dankevych V., Dankevych Ye., Bondarchuk N. European experience of environmental management of forest, water and land resources against the backdrop of climate change. *Danish scientific journal*. 2020. № 42. P. 26-31.

18. Бондарчук Н. В., Черниш Р. Ф. Проблеми правового регулювання поведження з відходами. *Юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 137-142.

19. Гетьман А. П., Шеховцов В. В. Напрями розвитку фауністичного законодавства України. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 27-30.

20. Городецька І. А. Адміністративно-правове регулювання охорони, використання і відтворення тваринного світу України : дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, 2019. 474 с.

21. Дейнега М. А. Недосконалість правового забезпечення «зеленої» економіки як засобу практичної реалізації концепції сталого природокористування. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 34-39.

22. Каракаш І. І. Актуалізація еколого-правової освіти як складова екологічної культури. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 46-50.

23. Мілімко Л. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері земельних відносин : *автореф. дис. канд. юрид. наук* : 12.00.07. Ірпінь, 2009. 24 с.

Нормативно-правове забезпечення дисципліни:

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінальний кодекс України: Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Сімейний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
6. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Лісовий кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 21.01.1994 № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
9. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>
10. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
11. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 № 1864-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> - Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України».
2. <http://www.znau.edu> - Сайт кафедри правознавства.
3. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).